

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

קידושין דף לט.

כיצד גורסים בברייתא גבי איסור ערלה וכלאים בחו"ל?

כלאים	ערלה	
יורד ולוקט ובלבד שלא ילקוט ביד	יורד ולוקח אבל לא יורד ולוקט ¹	לעולא אמר ר' יוחנן
או שבשניהם: יורד ולוקח אבל לא יורד ולוקט - ולחומרא	או שבשניהם: יורד ולוקט ובלבד שלא ילקוט ביד - ולקולא	לשמואל
או שבשניהם: יורד ולוקט ובלבד שלא ילקוט ביד - ולקולא		למר בריה דרבינא

מה אסור ומה מותר בערלה בחו"ל?

מותר	אסור	
שגוי ילקוט לו ²	לישראל ללקוט ביד	למתניתין
לישראל ללקוט לחברו	לישראל ללקוט לעצמו	ללוי, לרב אויא ורבה ב"ר חנן
אין איסור ערלה בחו"ל	---	לחריפי דפומבדיתא, ולר"א

מה דין כלאים בחו"ל?

האם מותר להנות	האם מותר לעשות	
אסור מדברי סופרים	אסור ולוקים על זה ³	הרכבת אילן
מותר להנות	לרב יוסף בתחילה: מותר ⁴ לרב יוסף לבסוף: אסור ⁵	כלאי זרעים

¹ פ"י, מותר לישראל רק לקנות מה שקטף העכו"ם - שיש בזה רק ספק אם בא מערלה, אבל אסור לו לרדת וללקוט, דהיינו שלא יראה את העכו"ם לוקט מערלה.

² ונחלקו אם בפניו ג"כ מותר וכנ"ל.

³ הנה כתיב (ויקרא יט: יט) "את חקתי תשמרו בקמתך לא תרביע פלאים שדך לא תזרע פלאים", ודרש שמואל, "את חקתי תשמרו" - חוקים שחקתי לך כבר (דהיינו מה שאסור בשבע מצות בני נח, דהרי גם בני נח הוזהרו על) - "בקמתך לא תרביע פלאים" (וסמך ליה) ש"י דך לא תזרע" - מה בהמתך בהרבעה, אף שדך בהרכבה (והיינו שדוקא הרכבת אילן אסור, שלוקח שני גופים ומחברם יחד כמו בכלאי בהמה). ומה בהמתך נוהג בין בארץ בין בחו"ל, אף שדך נוהג בין בארץ בין בחו"ל.

⁴ ודרשין לה מדכתיב בהאי קרא "שדך", דמשמע דוקא שדך המיוחדת לך וזה דוקא בא"י, כי בחו"ל לא הקנה אותה לך ה'. ההוא למעוטי זרעים שבחו"ל, שלא נוהג איסור כלאי זרעים אלא בא"י, והיינו איסור כלאי הכרם, דהיינו שזורע זרעים בכרם (דאיסור זרעים לא איצטריך לאשמועינן, דהוא ודאי נוהג רק בארץ כיון דהוי חובת קרקע, ורק איסור כלאי הכרם ס"ד למילף ליה בק"ו לאיסור מחדש כמו שאמר רשב"י לעיל דף לח., בזה צריך לאשמועינן שאינו נוהג). וס"ל לרב יוסף כשם שאין איסור הנאה בכלאי זרעים כך אין איסור גם לזרוע אותם בכלאים.

⁵ והביא רביה מדברי רב שהיה זורע את הגינה של הבית המדרש ערוגות ערוגות, וסבר רב יוסף שטעמו של רב משום שחשש לאיסור כלאי זרעים. אכן אביי דחה את הראיה, ואמר שרב עשה כן כדי להקל על השמש. ובתוס' (סוף ד"ה לא קי"ל) פסקו כדחיית אביי שמותר לזרוע כלאי זרעים בחו"ל, וכמו שעשה רב יוסף בתחילה. עכ"פ נראה לה"ר שמואל מאיוור"א, דטוב ליזהר שלא לזרוע זרעים סמוך לגי טפחים לעיקר אילן משום שנראה כמרכיב זרעים בתוך האילן, שאסור משום הרכבת אילן.

הוכן עיני כולל עיון הדף

2

ת. ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

קידושין דף לט:

העושה מצוות דלהלן האם מטיבין לו גם בעולם הזה?

כשעושה מצוה אחת יתירה על עבירותיו	כשעושה מצוה אחת המשלמת למנין זכויותיו ²	כשעושה מצוה אחת יתירה על זכויותיו ¹		
אין מטיבין לו	בסתם מצוה: לא מטיבין לו בכבוד אב וכו':³ מטיבין לו	מטיבין לו	לתנא דמתניתין	
אין מטיבין לו	-----	עושים לו יום טוב	לאביי⁵	לתנא
מטיבין לו	-----	אין מטיבין לו	לרבא⁶	דברייתא⁴

¹ כלומר, שעשה מצוה אחת שהיא מכריעה את צד זכויותיו, דהיינו שעד שעשה את המצוה הזו היה מחצה על מחצה, ועיני שעשה מצוה זו נעשה מנין זכויותיו יתר על מנין חובותיו.

² כלומר שלא עשה יותר מחצי זכויות גם עם מצוה זו.

³ דהיינו המצוות שמנויים בריש מס' פאה, והם: כבוד אב ואם, וגמילות חסדים, והכנסת אורחים, והבאת שלום בין אדם לחברו, ותלמוד תורה. ובמצוות אלו אפי' שעונותיו ומצוותיו שקולים - בכל אופן יש בהן כח להכריע.

⁴ בברייתא איתא: כל שזכויותיו מרובין מעונותיו - מריעין לו, ודומה כמי ששרף כל התורה כולה ולא שייר ממנה אפילו אות אחת. וכל שעונותיו מרובין מזכויותיו - מטיבין לו, ודומה כמי שקיים כל התורה כולה ולא חיסר אות אחת ממנה. וזה לכאורה בדיוק היפך מתניתין.

⁵ אביי מפרש דהגם שבברייתא נאמר לכאורה להיפך ממשנתנו, בכל אופן כוונתם אחת ומה שאמרה משנתנו מטיבין לו הכוונה "דעבדין לו יום טוב" דהיינו שמתקנים לו איזה דבר רע כדי להפרע ממנו מיעוט עוונותיו שעשה, וזה טוב הוא לו שעייז יזכה לעוה"ב. ומה שאמרה משנתנו ש"מריעין לו" היינו ד"עבדין ליה יום ביש". דהיינו שמתקנים לו איזה דבר טוב כדי להפרע ממנו מיעוט זכויותיו שעשה, וזה לרע לו שעייז מקבל שכרו בעולם הזה.

⁶ רבא מפרש את הברייתא כפשוטה, ושבאמת הברייתא סוברת היפך משנתנו, וכדעת רבי יעקב דאמר "שכר מצוה בהאי עלמא ליכא", והיינו אם הוא צדיק שעושה מצוות אין לו שכר, ורק מריעים לו כנגד עוונותיו, ורק מי שהוא רשע שרובו עבירות הוא מטיבים לו בעולם הזה. ולא כדעת משנתנו, שאפי' מי שיש לו זכות אחת יתירה על זכויותיו בזה סגי לו כדי לקבל זכר טוב בעולם הזה.